

Shrnutí doporučení evropského inspektora ochrany údajů k návrhu nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž

[Úplné znění tohoto stanoviska je k dispozici v angličtině, francouzštině a němčině na webových stránkách evropského inspektora ochrany údajů na adrese www.edps.europa.eu.]

(2016/C 186/06)

Shrnutí

Evropa dnes čelí naléhavé migrační krizi a zvýšené hrozbě terorismu. Proto chce EU posílit správu svých vnějších hranic. V této souvislosti si navrhované nařízení o evropské pohraniční a pobřežní stráž klade za cíl stanovit obecné zásady evropské integrované správy hranic a posílí mandát agentury Frontex.

Evropský inspektor ochrany údajů uznává tuto potřebu účinnějšího zvládnutí migrace a posílení vnitřní bezpečnosti, která si vyžaduje zpracovávání osobních údajů. Nicméně návrh Komise by také mohl způsobit závažný zásah do práv migrantů a uprchlíků, zranitelné skupiny lidí, která potřebuje zvláštní ochranu.

Toto stanovisko se zabývá pěti hlavními aspekty ochrany údajů a vyzývá k dalším zlepšením navrhovaného znění tak, aby byl zajištěn plný soulad se zásadami ochrany osobních údajů. Evropský inspektor ochrany údajů se domnívá, že tento soulad bude klíčem k úspěchu iniciativy a k její schopnosti obstát při právním přezkoumání. Konkrétně doporučujeme:

- pro účely návrhu, samostatné posouzení nezbytnosti a přiměřenosti opatření pro splnění dvou identifikovaných cílů migrace a bezpečnosti s tím, že cíle budou podnětem k uplatnění rozdílných pravidel na ochranu osobních údajů,
- pokud jde o shromažďování osobních údajů, objasnění měřítka a rozsahu zpracování ze strany agentury, protože z tohoto návrhu plyne, že nová agentura se promění v úschovnu osobních údajů, ve které by mělo být shromažďováno obrovské množství osobních údajů,
- jasné vymezení odpovědností mezi novou agenturou a členskými státy EU tak, aby nedocházelo k zastření odpovědnosti každého správce údajů za závazky v oblasti ochrany údajů,
- vyjasnění předávání osobních údajů třetím zemím a mezinárodním organizacím s ohledem na to, že takové předávání musí vycházet buďto z posouzení přiměřenosti, nebo z použití vhodných ochranných opatření,
- pokud jde o základní práva migrantů a uprchlíků, záruky v tom smyslu, že migranti a uprchlíci budou informováni o svých právech takovým způsobem, aby jim mohli přiměřeně porozumět a mohli je uplatňovat.

Celkově musí být nová agentura dostatečně vybavena a schopna dostát své odpovědnosti za dodržování pravidel na ochranu osobních údajů a za ochranu zájmů a práv jednotlivců, na něž se zpracovávané osobní údaje vztahují.

1. Kontext návrhu

1. Dne 15. prosince 2015 Komise vydala důležitý soubor opatření, známý spíše jako „balíček týkající se hranic“⁽¹⁾, s cílem posílit správu vnějších hranic Evropské unie a lépe chránit schengenský prostor. Hlavní iniciativou tohoto balíčku je návrh nařízení, kterým se zřizuje evropská pohraniční a pobřežní stráž⁽²⁾ (dále jen „návrh“) a který

⁽¹⁾ Balíček týkající se hranic zahrnuje celkem 13 legislativních dokumentů: návrh zřídit evropskou pohraniční a pobřežní stráž doprovázený sdělením Komise, návrh na doplnění Schengenského hraničního kodexu zavedením povinných systematických kontrol občanů EU při vstupu do EU a při opuštění EU, návrh zřídit evropský cestovní doklad pro navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, praktickou příručku pro zavedení a správu evropského systému ostrahy hranic, zprávu o aktuálním stavu zřizování hotspotů v Řecku, zprávu o aktuálním stavu zřizování hotspotů v Itálii, návrh na dočasné pozastavení závazků Švédska v rámci přerozdělovacího mechanismu EU, doporučení Komise o dobrovolném programu přijímání osob z humanitárních důvodů s Tureckem, zprávu o aktuálním stavu činnosti navazující na zasedání vedoucích představitelů týkající se uprchlických toků na západobalkánské trase, návrh na změnu zakládací listiny Evropské agentury pro kontrolu rybolovu a návrh na změnu zakládací listiny Evropské agentury pro námořní bezpečnost. Všechny tyto dokumenty jsou k dispozici na adrese: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/securing-eu-borders/index_en.htm.

⁽²⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o evropské pohraniční a pobřežní stráž a o zrušení nařízení (ES) č. 2007/2004, nařízení (ES) č. 863/2007 a rozhodnutí Rady 2005/267/ES (COM(2015) 671 v konečném znění).

stanoví obecné zásady evropské integrované správy hranic a který navazuje na vlastní program pro migraci Komise ⁽¹⁾ a do jisté míry i na program pro bezpečnost ⁽²⁾, oba byly projednávány již dříve, na jaře roku 2015.

2. Dne 17. prosince 2015 Evropská rada vyzvala k urychlenému přijetí návrhu a požádala Radu EU o dosažení politické dohody ještě za stávajícího předsednictví ⁽³⁾. Spoluzákonodárci urychlili svá jednání k návrhu. Nizozemské předsednictví má v úmyslu dodržet požadovanou lhůtu ⁽⁴⁾, zatímco Evropský parlament předběžně naplánoval plenární zasedání, které by mělo návrh projednat, na začátek června ⁽⁵⁾.
3. Evropský inspektor ochrany údajů si je vědom migrační krize i hrozby terorismu, kterým EU v současnosti čelí, jakož i důležitosti přijetí rychlých a smysluplných opatření pro řešení této situace na úrovni EU. Vítá snahu Evropské komise o urychlenou reakci na současný vývoj událostí. Nicméně, úlohou evropského inspektora ochrany údajů je připomínat důležitost respektování základního práva na ochranu osobních údajů a poskytovat poradenství, pokud jde o lepší způsoby, jak zahrnout opatření na ochranu údajů do nových legislativních opatření, a to ve světle článků 7 a 8 Listiny základních práv EU ⁽⁶⁾ (dále jen „listina“) a článku 16 Smlouvy o fungování Evropské unie. Je nám líto, že výše uvedená agenda nebyla předložena ke konzultaci evropskému inspektorovi ochrany údajů v ranější fázi legislativního procesu.
4. V tomto stanovisku evropský inspektor ochrany údajů určil pět hlavních oblastí, ve kterých je třeba další zlepšení navrhovaného znění, tak, aby bylo zajištěno dodržování rámce pro ochranu údajů. Zaměří své poznámky na účely návrhu, shromažďování osobních údajů, odpovědnost za zpracování osobních údajů, předávání osobních údajů třetím zemím a mezinárodním organizacím a na respektování základních práv migrantů a uprchlíků. Nakonec zvláštní aspekty návrhu, ve kterých jsou zapotřebí důležitá vyjasnění.

8. Závěr

Evropský inspektor ochrany údajů vítá celou řadu aspektů návrhu, zejména skutečnost, že do textu byly zahrnuty některé záruky, například omezení doby uchovávání údajů. Nicméně, s ohledem na možné narušení základních práv migrantů a uprchlíků se evropský inspektor ochrany údajů domnívá obecněji, že by mělo být provedeno samostatné posouzení nezbytnosti a přiměřenosti zpracovávání předpokládaného pro každý jednotlivý účel návrhu. Také by měla být ověřena slučitelnost mezi různými účely zpracování, jak je předpokládána v čl. 45 odst. 1 návrhu.

Za účelem zajištění právní jistoty a dodržování zásad ochrany údajů doporučuje evropský inspektor ochrany údajů zavedení zejména následujících vylepšení a vysvětlení do konečného znění této iniciativy:

— Určení a omezení účelu

- výslovněji a odděleněji uvést dva účely sledované návrhem v celém textu,
- zajistit slučitelnost ve způsobu, jakým jsou údaje zpracovávány, a výslovně odkazovat na slučitelnost účelů v čl. 45 odst. 1,
- přepracovat čl. 45 odst. 3 tak, aby výslovně zakazoval další zpracování uchovávaných osobních údajů pro jiné účely než ty, které jsou definovány v čl. 45 odst. 1.

⁽¹⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Evropský program pro migraci“, Brusel, 13. května 2015, COM(2015) 240 v konečném znění; již v té době Komise zjistila, že: „Zintenzivnění aktivit v oblasti Středozemního moře odhaluje realitu, že správa vnějších hranice je stále více sdílenou odpovědností. Stejně jako evropský systém pohraniční stráže, který by reprezentoval nový přístup k funkcím pobřežní stráže v EU, a hledání iniciativ, jako je sdílení prostředků, společná cvičení a dvojí využívání zdrojů, stejně jako možnost přechodu směrem k evropské pobřežní stráž.“

⁽²⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „program pro bezpečnost“, Štrasburk, 28. dubna 2015, COM(2015) 185 v konečném znění.

⁽³⁾ Viz závěry ze zasedání Evropské rady ve dnech 17. a 18. prosince 2015, které jsou k dispozici na adrese: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-28-2015-INIT/en/pdf>.

⁽⁴⁾ Viz hlavní výsledky jednání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci ze dne 25. února 2016, které jsou k dispozici na internetových stránkách Rady na adrese: <http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/jha/2016/02/25/>.

⁽⁵⁾ Viz stránka na Legislativní observatoři Evropského parlamentu k tomuto tématu: [http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=&reference=2015/0310\(COD\)](http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=&reference=2015/0310(COD)).

⁽⁶⁾ Listina základních práv Evropské unie (Úř. věst. C 364, 18.12.2000, s. 1).

- Odpovědnosti agentury
  - objasnit rozsah zpracování ze strany agentury, pokud jde o osobní údaje shromážděné během společných operací a dalších operačních úkolů, a to zahrnutím vyčerpávajícího seznamu kategorií údajů, které mohou být agenturou použity anebo jí mohou procházet, do článku 46,
  - vyhnout se nejednoznačnosti, pokud jde o rozdělení odpovědnosti za zpracování údajů a dodržování zásad mezi agenturu, hostitelský členský stát a domovský členský stát v případě společných operací,
  - vyjasnit v článku 46, za jakých okolností budou údaje shromážděné na hranicích členskými státy předány agentuře, čímž agentuře vzniknou povinnosti správce údajů.
- Kvalita a zabezpečení údajů
  - vyjasnit čl. 46 odst. 1 písm. c) tak, aby nemohl být vykládán jako obecné svolení se sběrem těchto dat, bez ohledu na kategorie osob uvedených v čl. 46 odst. 1 písm. a) a b),
  - jasně definovat odpovědnost za bezpečnost zařízení používaného EBCG a zmiňovaného v člancích 37 a 38, a to ve všech fázích životního cyklu zařízení.
- Předávání
  - uvést odkazy na mezinárodní organizace v čl. 44 odst. 4, pokud jde o zákaz předávat osobní údaje, a uvést do souladu čl. 51 odst. 4,
  - vyjasnit článek 51 přepracováním jeho odstavce 4 a rozdělením do dvou ustanovení s cílem řešit odděleně spolupráci subjektů v rámci EU a spolupráci s mezinárodními organizacemi.
- Práva subjektů údajů
  - upřesnit v článku 72, že práva na ochranu údajů a související stížnosti bude inspektor ochrany údajů řešit samostatně,
  - zajistit, aby informace poskytované subjektům údajů v této souvislosti byly sdělovány způsobem přiměřeným věku, s použitím jasného a srozumitelného jazyka a bez použití právní terminologie,
  - zahrnout národní orgány pro ochranu údajů do seznamu orgánů uvedených v čl. 15 odst. 3 písm. l),
  - odebrat možnost, aby styční úředníci měli přístup k vnitrostátním a evropským informačním systémům, z článku 11 odst. 4, nejsou-li poskytnuty důkazy o takové potřebě.

V Bruselu dne 18. března 2016.

Giovanni BUTTARELLI
evropský inspektor ochrany údajů
